

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ בא, ח' שבט, ה'תשל"ו

חלק א – יוצא לאור לש"פ וארא, ג' שבט, ה'תשפ"ד

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ וארא, ג' שבט הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק ראשון מהתוועדות ש"פ בא, ח' שבט ה'תשל"ו, הנחה בלתי מוגה. חלק שני י"ל אי"ה לש"פ בא, יו"ד שבט.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום הבהיר כ"ח טבת, ה'תשפ"ד,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2024 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5784 • 2024

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת ש"פ בא, ח' שבט, ה'תשל"ו.

בלתי מוגה

א. נוסף על כללות ענין השבת שלפני יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר שישנו בכל השנים בשוה, יש גם ענינים התלויים בקביעות של יום ההילולא בימי השבוע באופן שמודגשת יותר השייכות לקביעות בפעם הראשונה.

ובהקדמה — שקביעות המועדים תלוי' אמנם בימי החודש (ולא בימי השבוע), כמו פסח בט"ו בניסן וכו', אבל אעפ"כ, כיון שישנם גם ענינים שתלויים בימי השבוע, כמו ענין השבת שתלוי (לא בימי החודש, אלא) עם ימי השבוע, החל מענין השבת בפעם הראשונה, ש"ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. . וינח ביום השביעי"¹, ועד"ז יש עוד ענינים (הן לטוב והן למוטב) שתלויים בימי השבוע², הרי מובן, שיש מעלה יתירה כאשר הקביעות היא באופן שמתאים יותר לפעם הראשונה גם מצד הקביעות בימי השבוע.

ובכן: יום השבת שלפני יום ההילולא בקביעות שנה זו הוא שבת פרשת בא³, שזהו ע"ד שהי' בפעם הראשונה שההסתלקות היתה ביום הש"ק פרשת בא.

וענין זה צריך להוסיף ביתר שאת וביתר עז בהתבוננות בכללות הענין של יום ההילולא כפי שהי' בפעם הראשונה — כמבואר באגה"ק⁴ ש"כל עמל האדם שעמלה נפשו בחייו", "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו", "מתגלה ומאיר בבחי' גילוי. . בעת פטירתו", ועד"ז כאשר "הימים האלו נזכרים ונעשים"⁵ בכל שנה — כדי שע"ז יתוסף מעשה בפועל, ש"המעשה הוא העיקר"⁶.

ב. והענין בזה:

בנוגע לענינו של יום השבת, "ויכולו השמים וגו'", איתא בגמרא⁷ "כל המתפלל בע"ש ואומר ויכולו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית".

(5) אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בס' תיקון

שובבים. הובא ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

(6) אבות פ"א מ"ז.

(7) בראשית ב, א.

(8) שבת קיט, ב.

(1) יתרו כ, יא.

(2) ראה — לדוגמא — שבת קנו, א.

(3) לשלימות הענין — ראה שיחת ש"פ

שלח סי"ח ואילך (לקמן ע' ... ואילך).

(4) ביאור לסוד"ך-וכ"ח.

ולכאורה אינו מובן: איך נעשה עי"ז שותף במעשה בראשית — הרי כבר נגמרה המלאכה דששת ימי בראשית, ובאופן ד"וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד"⁹, וא"כ מה שייך הוספה בזה, שעל ידה יהי "שותף להקב"ה במעשה בראשית"?

ומבאר הצ"צ באוה"ת¹⁰ (בפעם הראשונה שמבאר ענין השבת) ש"ע"י (אמירת) ויכולו (שמעיד על מעשה בראשית) ממשיך העונג עליון שהוא הנמשך ע"י ביטול היש לאין . . לכן נעשה שותף, כי ע"י המשכת עונג העליון שבשבת הוא קיום העולם בששת יומין דחול . . כמ"ש בזהר¹¹ דהא כל שיתא יומין, ו"ק דז"א, מתברכין מיומא שביעאה, בינה, שבה התגלות עתיק",

וממשיך לבאר ש"המשכה זו בשבת זהו ענין וקראת לשבת עונג¹² [שזהו גם מ"ש¹³ "חמדת ימים אותו קראת" — דלכאורה היכן מצינו שנקרא "חמדת ימים"? — אלא זהו מ"ש "וקראת לשבת עונג"¹⁴], שתענוג הוא הענין היותר נעלה, כפי שרואים באדם למטה — "ומבשרי אחזה אלקה"¹⁵ — שהוא הכח היותר נעלה באין ערוך מכל שאר הכחות.

ובזה גופא — הנה מלבד ענין התענוג שישנו בשבת מצד עצמו, ישנו התענוג שיהודי מגלה ומוסיף בענין השבת, ועד לשלימות התענוג ביום השבת לאחר חצות, בזמן של "רעוא דרעוין"¹⁶, שעל זה אמרו¹⁷ "כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר¹⁸ אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך . . כיעקב שכתוב בו¹⁹ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה".

ג. ונוסף על כללות ענין השבת שבו היתה ההסתלקות, הרי זה קשור גם עם הפרשה שקראו אז בתורה — כמובן מתורת הבעש"ט הידועה²⁰ שכל פרט שבעולם הוא בהשגחה פרטית, ועד לדוגמא שהובאה בזה במאמרים, שאפילו האופן שעל ידו יתגלגל עלה מצד אל צד נוגע לשלימות הכוונה במחשבה הקדומה דא"ק, ועאכו"כ בנוגע לענין הקשור עם איש ישראל, ועד לשינוי עיקרי בחייו, אם יחי' בחיים חיותו בעלמא

15) איוב יט, כו.

16) זהר שם פח, ב.

17) שבת קיח, סע"א ואילך.

18) ישע"י שם, יד.

19) ויצא כח, יד.

20) ראה כש"ט בהוספות סקע"ט ואילך.

9) שם א, לא.

10) בראשית מג, ב ואילך.

11) ח"ב סג, ב. פח, א.

12) ישע"י נח, יג.

13) נוסח תפלת שבת.

14) ראה מחז"ו תפלת שבת סק"ג.

בעה"ט עה"פ בראשית ב, ב. וראה גם תו"מ וש"נ.

חע"ז ריש ע' 8. וש"נ.

דין או שחייו יהיו למעלה, ובפרט אצל נשיא ישראל (ש"ב) רישא גופא אזיל²¹), הרי בודאי שכל פרט הוא בהשגחה פרטית — פרשת "בא אל פרעה".

והענין בזה:

מבואר בזהר²² על הפסוק²³ "והקול (קל בלא ו') נשמע בית פרעה", ש"בית פרעה" היינו "ביתא דאתפרעו ואתגליין מיני" כל נהורין וכל בוצינין, כל מה דהוה סתים מתמן אתגלי . . בגין לאנהרא להווא קול דאקרי קל בלא וא"ו", שהוא הקול דתפלה, שענינה העלאה מלמטה למעלה, ולכן לא נוגע שישמע למטה, ואדרבה, שצ"ל באופן ש"קולה לא ישמע"²⁴.

ומזה מובן גם בנוגע לענין ד"בא אל פרעה" — שמורה על בחי' "ביתא דאתפרעו ואתגליין מיני" כל נהורין, שגם הענינים הסתומים באים באופן של גילוי, ובאופן שבאים ונכנסים לבחי' זו — "בא אל פרעה", ע"ד תורת הבעש"ט²⁵ על הפסוק²⁶ "בא גו' אל התיבה", שצריך לבוא ולהכנס בתוך התיבה, שהו"ע תיבות התפלה והתורה כו', באופן שנעשה מוקף מזה, שמגין עליו ומציל אותו וכו'.

וענין זה קשור עם כללות ענין השבת, שהו"ע התענוג, גילוי בחי' עתיק (כנ"ל ס"ב) — כפי שמקשר באוה"ת הנ"ל¹⁰ הענין דהתגלות עתיק עם הענין ד"החמישית לפרעה"²⁷, ביתא דאתפרעו בה כל נהורין] [כידוע²⁸ ש"ארבע הידות יהי' לכם"²⁷ כולל ארבע הדרגות שבכללות סדר ההשתלשלות, וה"חמישית לפרעה" קאי על הבחי' שלמעלה מהשתלשלות]; וקשור גם עם ענין התפלה (שעז"נ "והקול נשמע בית פרעה", קל בלא ו', שהו"ע התפלה) — כידוע ששבת הו"ע התפלה, כי עליית כל ששת ימי המעשה ביום השבת היא בדוגמת עליית כל עניני היום בתפלה, ועד שענין התפלה שבכל יום הו"ע השבת שבו²⁹.

ד. ומכל זה מובן, שההוספה בעניני יום ההילולא מצד ענין השבת היא לא רק בענין המעשה בפועל, שהוא העיקר, אלא גם בענין ההתבוננות וכו',

21) עירובין מא, א. וראה סוטה מה, ב.

22) ח"א רי, א.

23) ויגש מה, טז.

24) שמואל-א א, יג. וראה שו"ע אדה"ז רע"ד. וש"נ.

25) א"ח סק"א סק"א ס"ב. וש"נ.

26) ראה תו"א נח ט, רע"ב. לקו"ת בהר

27) ראה כש"ט בהוספות ס"ט. וש"נ.

28) מא, א. ובכ"מ.

29) נח ז, א.

27) ויגש מז, כד.

28) ראה לקו"ת שה"ש ו, סע"ד. כד,

— כמבואר בתניא³⁰ מה שאמרו רז"ל³¹ "תפלה או שאר ברכה בלא כוונה כגוף בלי נשמה", וענין זה בא בהמשך אחד להמבואר לפני³² גודל מעלת מצוות מעשיות, ו"לא המדרש עיקר אלא המעשה", ובהמשך לזה אומר שאעפ"כ אמרו שלא כוונה הרה זה כגוף בלי נשמה —
והיינו, שהעבודה צריכה להיות בכל כחות הנפש, החל מלימוד (שמביא לידי מעשה) והתבוננות בחב"ד, שפועלת בהרגש הלב שבמדות, ועד למחשבה דיבור ומעשה, ובאופן שכל זה חדור בענין התענוג, שזהו ענינו של יום השבת.

ובאופן כזה נעשית כללות העבודה דיפוצו מעינותיך חוצה, באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"¹⁹, היינו, למעלה ממדידה והגבלה, אבל לא באופן שמתעלה ומסתלק מהעולם, או ששורף ומבטל את העולם, כי אם באופן שישנו עולם — "ימה וקדמה וצפונה ונגבה", אלא שעושה מה"עולם" מלשון העלם³³ — דירה לו ית' בתחתונים³⁴ (וכפי שיתבאר לקמן כמה פרטים בזה³⁵), והרי גם זה קשור עם ענין התענוג, שזהו מה שנתאוה הקב"ה כו', וכידוע מאמר רבינו הזקן³⁶: "אויף אַ תאוה איז קיין קשיא כו'", שזהו ענין של תאוה ותענוג.

וע"י העבודה באופן ד"ופרצת", נמשך גם למעלה באופן של "מדה כנגד מדה"³⁷ — ש"יעלה הפורץ לפנינו"³⁸, והרי גם ענין זה קשור עם התגלות בחי' עתיק (ענינו של יום השבת, ובפרט שבת פרשת בא אל פרעה, "ביתא דאתפרעו בה כל נהורין") — כמבואר בפע"ח³⁹ בנוגע למעלת הגילוי דלע"ל, שכל ההמשכות עתה הם רק מבחי' חיצוניות עתיק, ולע"ל יתגלה פנימיות עתיק; וזהו גם ענינו של משיח (הפורץ) — בחי' היחידה (תענוג) שבנשמות⁴⁰.

36) אוה"ת בלק ע' תתקצו. המשך תרס"ו

בתחלתו. סה"מ תש"ב ע' 34. לקו"ש ח"ו ע' 21. ועוד.

37) סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב ואילך.

38) ע"פ מיכה ב, יג. וראה בר"ר פפ"ה, יד ובפרש"י שם. אגדת בראשית ספס"ג.

39) שער הק"ש רפט"ו. הובא בלקו"ת ש"ה ש (ט, רע"ג. כא, א. מו, סע"ב. נ, רע"ג.

נא, רע"ג). ובכ"מ.

40) ראה רמ"ז לזח"ב מ, ב (מק"מ קמו, ב), ולזח"ג רס, ב (מק"מ קצ, ב). סה"מ תרצ"ט ע' 207. ועוד.

30) פל"ח (ג, א).

31) ראה ל"ת להאריז"ל ר"פ עקב. של"ה מס' תמיד עמוד התפלה ענין חנוכה (רמט, סע"ב).

32) פל"ה ואילך.

33) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

34) ראה נתחומא בחוקותי ג. נשא טז. בר"ר ספ"ג. במדבר"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

35) אולי קשור עם המבואר במאמר (ס"ג"ד) שהמשכת השכינה למטה להיות דירה לו ית' בתחתונים היא ע"י העבודה דביטול דוקא, ועד לתכלית הביטול באופן דלית לה מגרמה כלום (המו"ק).

וכיון שזוהי המשכה שלמעלה ממדידה והגבלה, הרי מובן שהיא באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו"⁴¹, כמבואר בלקו"ת ס"פ קרח במעלת ברכת כהנים ש"השפע היא נמשכת במהירות וכו' באין מונע ומעכב", ובלשון הרמב"ם⁴²: "שסוף ישראל לעשות תשובה כו' ומיד הן נגאלין", ע"י ש"יעלה הפורץ לפנינו", בעגלא דידן.

* * *

ה. בהמשך להאמור לעיל (ס"א) אודות התבוננות בכללות הענין של יום ההילולא כפי שהי' בפעם הראשונה — ידוע המבואר בשיחות של בעל ההילולא⁴³ בענין של מחשבה וציור, כמסופר שם אודות איש חיל שהתבונן וצייר לעצמו אופן עמידתו לפני המלך, שגם עשרות שנים לאח"ז נרגש הענין אצלו כבפעם הראשונה, עד כדי כך, שמרוב פחד כו' נפל בהתעלפות בפועל ממש!

ובאופן כזה צריכה להיות ההתבוננות בנוגע ליום ההילולא יו"ד שבט — לצייר לעצמו כפי שהי' בפעם הראשונה, לכל לראש — בנוגע לאלו שהיו שם בשעת מעשה, ועד"ז בנוגע לאלו ששמעו פרטי הדברים כו'.

וכאמור לעיל שענין זה הוא ביתר שאת וביתר עוז — מצד ענינו של יום הש"ק ופרשת בא:

ובהקדמה — שבנוגע לזכרון מאורע שאירע לפני כו"כ שנים, הנה מטבע הדברים יכול להיות בזה שינוי מצד ענין הזמן, ואצל אחרים יכול להיות שינוי גם מצד ענין המקום.

אמנם, במה דברים אמורים — בשעה שנמצאים בהגבלה דומן ומקום; אבל כשנמצאים במעמד ומצב שלמעלה ממדידה והגבלה — שזהו המעמד ומצב דיום השבת, ובפרט שבת פרשת בא אל פרעה, כמשנת"ל בארוכה שייכותם להתגלות בחי' עתיק שלמעלה ממדידה והגבלה — הרי זה מעמד ומצב שלמעלה מהגדרים של זמן ומקום, שלכן אין בזה שינויים של זמן ומקום, כך, שנקל יותר שתהי' ההתבוננות והציור כו' כפי שהי' בפעם הראשונה.

ו. ויש להוסיף ולהבהיר שההתבוננות והציור בנוגע ליום ההילולא כפי שהי' בפעם הראשונה אינם באופן שפועל נפילת הרוח כו', אלא אדרבה:

43 ראה סה"ש תרצ"ד ע' 423 ואילך.

41 תהלים קמו, טו.

42 ה' תשובה פ"ז ה"ה.

ובהקדמה — שעוד לפני קיום היעוד⁴⁴ "הקיצו ורננו גו", ישנה מעלת הגוף מצד עצמו, גם בזמן היותו בלי נשמה נוכחו בענין העבודה, שדוגמת ענין הגוף הו"ע המעשה, שאע"פ שמעשה בלא כוונה הוא כגוף בלי נשמה⁴⁵, מ"מ, המעשה הוא העיקר⁴⁶, וכידוע שמלבד חיות הגוף שע"י הנשמה, יש גם חיות לגוף מצד עצמו, ואדרבה, החיות של הגוף מצ"ע נמשך ממקום נעלה יותר, כמבואר בסידור⁴⁵ בפי' המאמר⁴⁶ "וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארו כו' כגופא בלא נשמתא".

ובנוגע לצדיקים — הרי מצינו⁴⁷ שגופם נשאר קיים, ומה שחוזרים לעפרם קודם התחי', הרי זה רק לשעה קלה, וגם בשעה קלה זו הרי זה רק בשביל העלי' שתהי' עי"ז, שלכן אין זו ירידה אמיתית כו'.

ועד"ז בנוגע לכללות ענין סילוק הנשמה מן הגוף, שזוהי ירידה שאינה אלא לצורך עלי', שמגלה את הכוונה הפנימית שבירידה, ובה גופא, כיון שזוהי ירידה שאין למטה ממנה, הנה גם העלי' שתהי' עי"ז היא עלי' גדולה ביותר — שתהי' כאשר יקיים היעוד⁴⁴ "הקיצו ורננו שוכני עפר".

והרי ברור הדבר שבודאי יהי' הענין ד"הקיצו ורננו", ועד שזוהו אחד מ"ג העיקרים שהם יסודי האמונה, וכפי שמבאר הרמב"ם בהקדמתו לפרק כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב⁴⁸, שזהו עיקר באמונה; אלא שלא יודעים אם זה יהי' היום, או מחר או מתרתיים, וגם לא יודעים באיזה מקום יהי' כל אחד בעת קיום יעוד זה.

אמנם, בשעה שנמצאים במעמד ומצב שלמעלה ממדידה והגבלה, ולמעלה מזמן ומקום (כנ"ל ס"ה) — הרי זה באופן שיש כבר בידו הענין ד"הקיצו ורננו"!

ז. וכאשר ההתבוננות והציור כו' בענין יום ההילולא הם באופן האמור, אזי נעשה נעשה אצלו ענין ההתעלפות (שהו"ע סילוק הכחות הגלויים) באופן שמתבטלים כל הענינים הבלתי-רצויים שאינם כפי רצון בעל ההילולא, שענינים אלו הם רק מצד ה"רוח שטות"⁴⁹, וע"י ביטולם, הנה לא זו בלבד שאין אצלו שום דבר שמונע אותו להתקשר באלקות, אלא עוד זאת, שגם ענינים הנ"ל עצמם נהפכים לקדושה — שזהו כללות הענין דקרשי המשכן, שמשקר העולם עושים קרשים (גם מלשון ענין

44 ישע"י כו, יט.

45 עם דא"ח — קסו, א ורמח, סע"ד

46 וראו המשך באתי לגני ואילך.]

47 תק"ז בהקדמה (יז, ריש ע"ב).

47 ראה שבת קנב, ב.

48 סנהדרין ר"פ חלק — היסוד הי"ב.

49 סוטה ג, א. וראה המשך באתי לגני ואילך.]

ה"ש"ת פ"ג (סה"מ תשי" ע' 114 ואילך).

קשר והתקשרות) למשכן⁵⁰, ובאופן ד"עצי שיטים עומדים"⁵¹, ש"אין עמידה אלא ביטול"⁵².

ואז נעשה אצלו מעמד ומצב ד"פדה בשלום נפשי"⁵³, והיינו, שאע"פ שנמצאים עדיין לפני הגאולה הכללית, וישנו עדיין עולם עם הגבלות של זמן ומקום, מ"מ, נעשית אצלו גאולה פרטית⁵⁴ באופן שעומד למעלה ממדידה והגבלה כו'.

וענין זה נמשך בכל עניני עבודתו במחשבה דיבור ומעשה, שהם ג' הקוין שבציור אות ה', ב' הקוין (שישנם גם באות ד') שמורים על מחשבה ודיבור, והקו השלישי שמורה על ענין המעשה, שלכן הוא נפסק מב' הקוין — "אף עשיתיו"⁵⁵, "אף הפסיק הענין"⁵⁶,

ועי"ז נעשה ענין הצדקה, שהוא צדק ה', שמאות ד' נעשה ה'⁵⁷ — וזהו הענין ד"צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפורן לבין האומות"⁵⁸, שענין הצדקה בזה בפשטות הוא שע"ז יהודים חיים וקיימים, ובפנימיות הענינים — שע"ז מבררים את כל הניצוצות שמפוזרים בכל המקומות שבהם נמצאים בני", באופן ד"תלוקטו לאחד אחד", ועי"ז גם "אתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל"⁵⁹,

וכאשר מקשרים את המעשה עם ענין התשובה, הרי זה נעשה "בשעתא חדא וברגעא חדא"⁶⁰.

וקשור גם עם הענין ד"החמישית לפרעה" כפי שהוא בתורה — שזהו"ע פנימיות התורה, "דלית תמן לא קושיא כו' ולא מחלוקת כו'", ו"יפקון ב' מן גלותא ברחמים" (כמבואר באגה"ק⁶¹ מ"ש בר"מ⁶²), ועד כפי שנמשך בפועל ממש, כידוע דברי אדמו"ר המהר"ש לאביו הצ"צ⁶³ שצריכים ומוכרחים שתהי' הגאולה בפועל למטה כפשוטו, ומתוך תענוג, שמחה וטוב לבב.

* * *

ח. בהמשך להאמור לעיל (ס"א) שהתבוננות בנוגע ליום ההילולא

50) ראה שם פ"י (סה"מ שם ע' 124 פ"ח (סה"מ שם ע' 122). ועוד.
 51) ראה סה"מ שם ס"ע 121. וש"נ.
 52) תרומה כו, טו.
 53) ראה לקו"ת נשא כ, ג. ובכ"מ.
 54) תהלים נה, יט.
 55) ראה תניא אגה"ק ס"ד.
 56) ישע"י מג, ז.
 57) ראה גם תו"מ חפ"א ע' 248. וש"נ.
 58) פסחים פז, ב.
 59) שם כז, יב.
 60) ראה זח"א קכט, סע"א.
 61) סכ"ו.
 62) זח"ג קכד, ב.
 63) ראה גם תו"מ חפ"א ע' 248. וש"נ.

צריכה לפעול בענינים של מעשה בפועל שהוא העיקר — הנה לכל לראש הרי זה בנוגע לענינים שבעל ההילולא קיווה שכל אחד יעסוק בהם, ותבע אותם מכל אחד, ובודאי שגם נתן לכל אחד את הכחות הדרושים לכך, ונתן גם ברכות לכל מי שיעסוק בענינים אלו, ועד לברכות בעניני עוה"ז, באופן ש"אף כאן עומד ומשמש"⁶⁴.

ואין צורך לחפש מה הם ענינים אלו — כיון שהדברים מפורשים במאמריו ובשיחותיו ובמכתביו, וריבוי פעמים, כך, שאם יצרפו אותם, יהי' זה יותר ממאה ואחד פעמים כפשוטו.

ט. ובפרטיות יותר:

לכל לראש — שכל הענינים יהיו קשורים עם מעשה בפועל בעוה"ז, והיינו, שאע"פ שעניני התומ"צ הם למעלה מההעלם והסתר דעוה"ז, מ"מ, גם הם צריכים להיות קשורים עם מעשה בפועל בעוה"ז כפשוטו,

הן בנוגע לתורה — ש"לא בשמים היא"⁶⁵, אלא דוקא כאן למטה בארץ, וכמבואר במאמר של יום ההילולא (בהקדמה לפרק וא"ו⁶⁶) בפי' מ"ש⁶⁷ "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך", ש"הקב"ה אומר לנכס"י, את הנפוצה בגולה רועה בגנים של אחרים, ויושבת בבתי כנסיות ובתי מדרשות, חברים מקשיבים, מלאכי השרת .. באים לשמוע קולך", "אני ופמליא שלי באים לשמוע בקולך",

הן בנוגע לתפלה — שענינה העלאה מלמטה למעלה, באופן ד"סולם מוצב ארצה"⁶⁸, והיינו, שכל אחד מישראל, אפילו צדיק, אינו מתחיל תפלתו מיד בדרגת האצילות, אלא דוקא באופן ד"סולם מוצב ארצה", ורק עי"ז מגיע אח"כ "השמימה"⁶⁸; ולא עוד אלא שההתחלה היא באופן ד"ארצה" שלמטה מארץ סתם⁶⁹, ודוקא עי"ז מגיע "השמימה" שלמעלה משמים סתם⁶⁹. וכמודגש גם בנגלה דתורה — כמאמר המשנה⁷⁰ "אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש", ופירש רש"י הכנעה (ושפלות), והיינו, שגם מי ששייך לדרגא נעלית ד"חדרת קודש" (כמדובר פעם בארוכה⁷¹ פרטי הענינים בזה שנתבארו בכבלי וירושלמי, ראשונים

ריש ע"ב. ח"ג שו, ריש ע"ב. תקו"ז תמ"ה (פג, א).

(69) ראה סה"מ קונטרסים ח"ב שיט, רע"א.

(70) ברכות רפ"ה (ל, ב).

(71) ראה תו"מ שם ע' 86 ואילך. וש"נ.

(64) סוטה יג, טע"ב.

(65) נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

(66) רד"ה היושבת בגנים ה'שי"ת (סה"מ

שם ריש ע' 119).

(67) שה"ש ח, יג.

(68) ויצא כח, יב. וראה זהר ח"א רסו,

ואחרונים), צ"ל אצלו גם הענין דהכנעה ושפלות (שהרי זה "דבר משנה", שאינו יכול להיות באופן אחר, שלכן, "טעה בדבר משנה חוזר"⁷²),

והן בנוגע לצדקה — שהיא כללות כל המצוות⁷³, שקשורים עם ענינים גשמיים דוקא, כמו תפילין בקלף גשמי וציצית בצמר גשמי — בהתאם לכללות הכוונה בבריאת העולם, שנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים³⁴ דוקא.

ובפשטות — שצריך לעסוק בג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח, ובלשון חז"ל⁷⁴ "העוסק בתורה ובגמ"ח ומתפלל עם הציבור":

ללמוד תורה — נגלה וחסידות — בכל יום, ללא פשט'לאך,

וכן בנוגע לעבודת התפלה — כפי שסיפר בעל ההילולא⁷⁵ בנוגע לפירוש תפלה בציבור, שצריך לאסוף את כל עשר כחות נפשו ולהתפלל עמהם; ומובן שלכל לראש צריך ללמוד המבואר בחסידות אודות ענין התפלה, והלואי ילמדו מה שמבאר בעל ההילולא בנוגע לענין התפלה, ללא ביאורים נוספים, ובודאי יהי' די בכך. אך לא די בהלימוד, אלא צריך גם לקיים זאת ולהתפלל כדבעי ("דאווונען ווי מ'דארף דאווונען"),

וכן בנוגע לגמ"ח — הן ענין הצדקה כפשוטו (שהיא גם כללות המצוות), והן בנוגע לכללות הפעולה על הזולת, ובפרט ע"פ המבואר בתניא פרק לב גודל הענין דאהבת ישראל שצ"ל באופן ד"ואהבת לרעך כמוך"⁷⁶, "כמוך" דייקא, ועפ"ז מובן שכיון שמעצמו הוא אוהב "עולם ומלואו", הרי כשרואה אצל הזולת ענין שדורש תיקון, צריך לפעול עליו שיהי' בדרגתו הוא — "כמוך".

י. ובכל ענינים אלו צריכה להיות ההנהגה באופן ש"נלך בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נצח סלה ועד" (כהלשון באגה"ק⁷⁷), היינו שזהו ענין נצחי, בלי גבול, כמארז"ל⁷⁸ "כל מקום שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק".

והענין בזה — דלכאורה אינו מובן איך יכול להיות שאצל נשמה בגוף (שהרי מדובר שם אודות תלמידיו של הצדיק שבעלמא דיין) שהיא נברא בעל גבול יהי' ענין נצחי שהוא בלי גבול? — שהכוונה בזה שישנם רגעים מסויימים שבהם נמצא במעמד של בלי גבול (אף שאין זה במשך כל הזמן),

72) כתובות פד, ב. וש"נ.

73) ראה תניא פל"ז.

74) קדושים יט, יח.

75) ברכות ח, רע"א.

76) סו"ך (קמו, א).

77) ראה "התמים" ח"ב ס"ע מה ואילך.

78) עירובין נד, א.

וראה גם ת"ר"מ חע"ט ע' 55. וש"נ.

וכמו בנוגע לענין דתורתו אומנתו — שאף ששייך רק אצל רשב"י וחביריו⁷⁹, יש בזה גם הוראה לכל אחד מישראל, ששייך וצריך שיהי' אצלו רגע מסויים שבו נמצא במעמד ומצב שאין בעולמו שום דבר מלבד התורה, כך, שברגע זה עכ"פ "תורתו אומנתו"⁸⁰,

וע"ד המבואר⁸¹ כפי' דברי המכילתא בפרשת בשלח⁸² (שמתחילים לקרותה במנחת שבת) "לא ניתנה התורה כו' אלא לאוכלי המן" — דלכאורה אינו מובן: הרי התורה היא נצחית וניתנה לכל הדורות — שבשעה שיהודי לומד תורה צריך להעמיד את עצמו במעמד ומצב של אוכלי המן שלא היו בלבולים מענינים גשמיים: בנוגע למזון — לא היו צריכים לטרוח, ולא היתה מועילה להם טירחא, שהרי "לא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר", כי אם "איש לפי אכלו"⁸³, ועד"ז בנוגע ללבוש ובית, ע"י ענני הכבוד, היו שפיץ בכסותם ומגהצים אותם⁸⁴, וגם הגנו עליהם עוד יותר מאשר כמו בית, להיותם בבחי' מקיף הרחוק כו'; וכך צריך כל אחד מישראל להעמיד את עצמו באופן שיוכל ללמוד תורה ללא בלבולים מענינים גשמיים.

יא. וכמו"כ צריכה להיות העבודה ע"פ ההוראות שבהמשך ההילולא⁸⁵:

לכל לראש — הענין של "באתי לגני"⁸⁶, "לגנוני"⁸⁷ — שענין הגן בפשטות הוא מקום שאליו יוצא אדם לשם טיול, שאין זה דבר המוכרח, אלא ענין של תענוג, והיינו, שהעבודה צ"ל באופן של תענוג, ועד שגם ענין הקבלת עול הוא כמו אצל "עבד נאמן", שיש לו גם תענוג בעבודתו, אלא שהתענוג שלו הוא תענוג האדון⁸⁸.

וכמו"כ צריכה להיות העבודה בזריזות — כמבואר בהמשך ההילולא⁸⁹ ש"מי הוא היודע עתו וזמנו, וכדאיתא במד"ר⁹⁰ אין אדם שליט לומר המתינו לי וכו'".

אך אין זה באופן שפועל עליו מרה שחורה כו' — שהרי זה היפך פס"ד הרמב"ם⁹¹ אודות גודל מעלת העבודה בשמחה, כפי שמקרא מלא

(85) סה"מ תשי" ע' 111 ואילך.

(86) שה"ש ה, א.

(87) ראה שהש"ר עה"פ.

(88) ראה המשך תרס"ו ע' שט [תיא]

ואילך.

(89) ספ"ה (סה"מ שם ע' 118).

(90) דב"ר פ"ט, ג.

(91) הלי' לולב בסופן.

(79) שבת יא, א. וראה שו"ע אדה"ז או"ח

סוסק"ו. הלי' ת"ת פ"ד סה"ד. וש"נ.

(80) ראה גם תר"מ חע"ו ס"ע 320 ואילך.

וש"נ.

(81) ראה גם תר"מ ח"פ ע' 276. וש"נ.

(82) יג, יז. טז, ד.

(83) שם טז, יח.

(84) פרש"י עקב ח, ד.

דיבר הכתוב⁹² "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב" (כמובא גם בתניא⁹³), אלא הכוונה בזה ע"ד מארז"ל⁹⁴ "אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה", והיינו, שכאשר יש ביכלתו לעשות דבר טוב, עליו לעשות זאת מיד, ולא לדחות זאת לאחר זמן, כי שמא לא יוכל לעשות זאת אח"כ.

— בודאי שהקב"ה נותן לו אריכות ימים באופן ש"היו ימיו מאה ועשרים שנה"⁹⁵, ועוד יותר מזה, אבל בנוגע לרגע זה שעובר, הרי ע"פ מאמר החכם "העבר אין"⁹⁶, שרגע זה לא יהי' לו יותר, הרי זה ענין של היפך החיים; ומה שיוכל לעשות פעולה זו אח"כ — "שמא לא תפנה", ולא יוכל לעשות זאת כלל, או שלא יוכל לעשות זאת באותו אופן כפי שהי' יכול לעשות זאת לפני⁹⁷, ולכן צריך לעשות בזריזות כל מה שיכול לעשות ברגע זה, שישנו אצלו בוודאות, ולא לדחות לרגע שלאח"ז, שאינו יודע איך יהי' וכו'.

יב. זוהי כללות ההוראה שלוקחים מההתבוננות בענין יום ההילולא — בנוגע להליכה באורחותיו של בעל ההילולא, החל מהתקנה דלימוד שיעורי חת"ת וכיו"ב, ובכללות בעבודה בכל ג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח (כולל ענין ההתעסקות עם הזולת) — שכל אלו שעסקו בכהנ"ל בשלימות עד עתה, הנה החל מיום הש"ק זה יהיו אצלם כל ענינים אלו ביתר שאת וביתר עוז, ואלו שעדיין חסרה אצלם שלימות בענינים הנ"ל, הנה מכאן ולהבא יעשו אותם כדבעי.

וע"י כהנ"ל פועלים שיהי' הענין ד"באתי לגני, לגנוני, למקום שהי' עיקרי בתחילה, שעיקר שכינה בתחתונים היתה"⁹⁸ באופן נעלה יותר מכמו שהי' בתחילת הבריאה, וכמו בנוגע לב' המקומות שבהם נאמר תולדות מלא⁹⁹, "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם"⁹⁸, כאשר "עולם על מילואו נברא"⁹⁹, ו"אלה תולדות פרץ"¹⁰⁰, שלעתיד לבוא יהי' זה באופן נעלה יותר מכמו בהתחלת הבריאה — כן תהי' לנו כש"יעלה הפורץ לפנינו"³⁸, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

* * *

תו"מ חט"ו ע' 161.

97 שמו"ר פ"ל, ג.

98 בראשית ב, ד.

99 ראה ב"ר פי"ב, ו. פי"ג, ג. פי"ד, ז.

100 רות ד, יח.

92 תבוא כח, מז.

93 פכ"ו (לג, א).

94 אבות פ"ב מ"ד.

95 בראשית ו, ג.

96 ראה יוסף אומץ ח"ב (שער הפתח)

פרק הבטחון. פלא יועץ ערך דאגה. וראה גם

הוספה

בי"ה. י"ד אד"ר תשי"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים
מוה' ... שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מזי אד"ר, וכבקשתו בא המענה מבלי לחכות להתור.
בו כותב אודות הצעת משרה ב... לאשתו תחי' וכן בשבילו,
והנה כפי שמתאר המצב – יש מקום לקבלת ההצעה ע"י אשתו תחי',
אבל אין מקום, לדעתי, שיעזוב הוא החלק היפה שהשגחה העליונה נתנה לו
לעבוד בב"י"ס חב"ד שעל שם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל ולהעשות נוטר
כרמים אחרים אף שכרמים הם. ובפרט שכפי הנשמע מצליח בתלמידיו, ומובן
שע"ז מוסיף אביהם של כל ישראל, הוא הבורא בי"ה, בהמצטרך להמשפיע
ולב"ב. ואם קבלת המשרה ע"י אשתו תחי' גוררת ודורשת העתקת דירתם ל... ,
גם על זה יש להסכים, אבל כנ"ל לדעתי צריך הוא להמשיך עבודתו הוא בבתי
ספר חב"ד דוקא.

כבקשתו אזכיר את הנער ... בנו של ר' ... כשיודיע שמו בצירוף שם
האם, ולפלא שאינו מזכיר את זה, ויה"ר שיראה פרי טוב בעמלו בו.
בברכה לבשו"ט בכל האמור

מ. שניאורסאהן

מצילום האגרת.

נוטר כרמים כו': ראה שה"ש א, ו. וראה גם אג"ק ח"ג אגרת תנג (ס"ד). תקח (ס"י). תקנג.
ח"ה אגרת א'שמט. ח"ו אגרת א'תתנו. ח"ח אגרת ב'תריד (ע' שנו). ח"ט אגרת ב'תשלז.
ב'תתקסד (ע' של). ח"י"א אגרת ג'תרמו (ע' רנח). ח"י"ב אגרת ד'רנ. ח"י"ד אגרת ד'תתכא. ה'רכט,
ובהנסמן בהערות שם. ח"ט"ז אגרת ה'תתיב. ו'נו. ח"כ אגרת ז'תקפב. חכ"א אגרת ח'צג. חכ"ג
אגרת ח'תתיט (ס"ע קפ ואילך). חכ"ה אגרת ט'תלח. ובכ"מ.
שיראה .. טוב בעמלו: ע"פ קהלת ג, יג.

ב

בי"ה, ידי טבת תשכ"א
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' שמעון שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מדי' טבת עם הפ"נ המצורף אליו, שיקרא בעת רצון על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שיבשר טוב בתוכנו, ובתוכן מכתבו,

ועוד ועיקר — אשר עובד במסירה ונתינה בחינוך על טהרת הקדש בבי"ס הרשת שעל שם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, אשר על הציון הקי' שלו יזכר, והרי זהו צנור וכלי לקבלת ברכת השי"ת בהמצטרך.

בברכה לבשו"ט בענינים הכללים והפרטים, אשר הא בהא תליא,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ש.מ. סימפסון, מזכיר

ב

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (אליטוב, תשע"ח).
מוה' שמעון: אליטוב, ברוש. אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ז אגרת י'קפז (ע' קצה),
ובהנסמן בהערות שם.

לזכרון

הרבנית הצדקנית

מרת **שיינא** הי"ד

בת כבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע

נהרגה על קידוש השם

יום ב' דראש השנה ה'תש"ג

נדפס בקשר עם יום הולדתה המאה ועשרים

כ"א טבת תרס"ד — תשפ"ד